

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: Katarzyna Witak-Pamięta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 maja 2021 r. w Warszawie

sprawy, w której powódką jest

M. S.

przeciwko pozwanej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w W.

o ochronę dóbr osobistych

- 1) umarza postępowanie w zakresie żądania zgłoszonego w pkt. 1 pozwu, tj. co do zobowiązania pozwanego do usunięcia odpowiednich treści z odpowiedniego serwisu internetowego;
- 2) zobowiązuje pozwaną spółkę do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w serwisie internetowym (...) .pl na jego stronie głównej dostępnej pod adresem internetowym (...) w lewej kolumnie bezpośrednio pod górnym menu strony, na okres 72 godzin, w czarnej ramce o rozmiarze nie mniejszym niż 1/10 wyświetlanej strony, oświadczenia pod tytułem „Wydawca (...) .pl przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. – wydawca serwisu (...) .pl przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w serwisie internetowym (...) .pl w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby (...)”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny być opublikowane identyczną czcionką jak w przedmiotowym artykule (co do kroju, rozmiaru, koloru itp.), na białym tle, o oświadczenie ma zostać oznaczone tagiem „#M. S.”;
- 3) zobowiązuje pozwaną spółkę do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w serwisie internetowym (...) na podstronie tego serwisu pod adresem (...) bezpośrednio pod górnym menu strony oświadczenie pod tytułem „(...)” i treści: Zarząd (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. – wydawca serwisu (...) .pl przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w serwisie internetowym (...) .pl w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby (...)”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny być opublikowane identyczną czcionką jak w przedmiotowym artykule (co do kroju, rozmiaru, koloru itp.), oznaczone w serwisie (...) .pl tagiem „#M. S.”, i utrzymywane na powyższej podstronie przez okres 31 miesięcy, zaś na powyższej stronie poza powyższym oświadczeniem nie powinny być opublikowane żadne inne treści”;
- 4) zobowiązuje pozwaną spółkę do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku na stronie 12 dziennika „(...)” oświadczenia pod tytułem: „Wydawca (...) .pl przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Spółka z

ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. – wydawca serwisu (...)pl przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w serwisie internetowym (...)pl w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby (...)”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny być opublikowane w czarnej ramce o rozmiarze nie mniejszym niż ramka, w której opublikowany został przedmiotowy artykuł, na białym tle, identyczną czcionką (co do kroju, rozmiaru, koloru itp.) jak użyta w dzienniku (...) w przedmiotowym artykule (zarówno w zakresie tytułu, jak i treści oświadczenia);

5) zasądza od pozwanej spółce na rzecz powódki kwotę 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 22 lutego 2017 r. do dnia zapłaty;

6) oddała powództwo w pozostałym zakresie;

7) zasądza od pozwanej spółki na rzecz powódki sumę 11 346 zł (jedenaście tysięcy trzysta czterdzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym:

a) kwotę 2 100 zł (dwa tysiące sto złotych) tytułem zwrotu kosztów, stanowiących uiszczoną opłatę od pozwu;

b) sumę 8 640 zł (osiem tysięcy sześćset czterdzieści złotych), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, stanowiących wynagrodzenie radcy w wysokości dwukrotności stawki minimalnej, w tym:

- kwotę 1 440 zł (tysiąc czterysta czterdzieści złotych) tytułem wynagrodzenia z zakresu żądania ochrony dóbr osobistych;

- kwotę 7 200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem wynagrodzenia z zakresu żądania zapłaty;

c) kwotę 589 zł (pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów, stanowiących wydatki pełnomocnika powódki;

d) kwotę 17 zł (siedemnaście złotych), tytułem zwrotu kosztów, stanowiących uiszczoną opłatę skarbową od pełnomocnictwa procesowego.

Sygn. akt IV C 781/19

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem z dnia 11 marca 2017 r. (data stempla pocztowego – k. 40v.) M. S. wniosła o:

a) zobowiązanie pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. do usunięcia z serwisu internetowego (...)pl artykułu pt. „(...)”, dostępnego na stronie internetowej (...) wraz z komentarzami oraz wszelkimi odesłaniami (linkami) do tego artykułu dostępnymi w serwisie (...)pl, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku;

b) zobowiązanie pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w serwisie internetowym (...)pl na jego stronie głównej dostępnej pod adresem internetowym (...) w lewej kolumnie bezpośrednio pod górnym menu strony, na okres 72 godzin, w czarnej ramce o rozmiarze 780 px na 434 px, oświadczenia pod tytułem „Wydawca (...)pl przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Sp. z o.o. – wydawcy serwisu (...)pl przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w serwisie internetowym (...)pl w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby pani M. S. była właścicielką klubu ze striptizem w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została skazana za czerpanie korzyści z nierzędu, są całkowicie nieprawdziwe. Wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu dokonanego naruszenia.”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny być opublikowane identyczną czcionką jak w przedmiotowym artykule (co do kroju, rozmiaru, koloru itp.), na białym tle, a oświadczenie ma zostać oznaczone tagiem „#M. S.”;

c) zobowiązanie pozwanego do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w serwisie internetowym (...) na podstronie tego serwisu pod adresem (...) bezpośrednio pod górnym menu strony oświadczenia pod tytułem „Wydawca (...) .pl przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Sp. z o.o. – wydawcy serwisu (...) .pl przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w serwisie internetowym (...) .pl w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby Pani M. S. była właścicielką klubu ze striptizem w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została skazana za czerpanie korzyści z nierządu, są całkowicie nieprawdziwe. Wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu dokonanego naruszenia.”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny być opublikowane identyczną czcionką jak w przedmiotowym artykule (co do kroju, rozmiaru, koloru itp.), i oznaczone w serwisie (...) .pl tagiem „#M. S.”, i utrzymywane na powyższej podstronie przez okres 31 miesięcy, zaś na powyższej stronie poza powyższym oświadczeniem nie powinny być opublikowane żadne inne treści;

d) zobowiązanie pozwanego do zamieszczenia w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku w serwisie internetowym (...) na stronie 12 dziennika „(...)” oświadczenia pod tytułem „Wydawca dziennika (...) przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Sp. z o.o. – wydawcy dziennika (...) przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w dzienniku (...) w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby Pani M. S. była właścicielką klubu ze striptizem w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została skazana za czerpanie korzyści z nierządu, są całkowicie nieprawdziwe. Wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu dokonanego naruszenia.”, przy czym tytuł i treść oświadczenia powinny zostać opublikowane w czarnej ramce o rozmiarze nie mniejszym niż ramka, w której opublikowany został przedmiotowy artykuł, na białym tle, identyczną czcionką (zarówno w zakresie tytułu jak i treści oświadczenia);

e) zobowiązanie pozwanego do doprowadzenia do natychmiastowego usunięcia z wyników wyszukiwarek internetowych, w tym szczególności G. oraz B., artykułu, o którym mowa w pkt. 1 pozwu oraz jego archiwalnych kopii w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku;

f) upoważnienie powoda do zamieszczenia przez powoda na koszt dłużnika oświadczenia pod tytułem „Wydawca dziennika (...) przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Sp. z o.o. – wydawcy dziennika (...) przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w dzienniku (...) w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby Pani M. S. była właścicielką klubu ze striptizem w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została skazana za czerpanie korzyści z nierządu, są całkowicie nieprawdziwe. Wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu dokonanego naruszenia.” na stronie głównej serwisu internetowego (...), w przypadku niewykonania przez pozwanego któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w punkcie 2-3 żądań pozwu, w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku;

g) upoważnienie powoda do zamieszczenia przez powoda na koszt dłużnika oświadczenia pod tytułem „Wydawca dziennika (...) przeprasza Panią M. S.” i treści: Zarząd (...) Sp. z o.o. – wydawcy dziennika (...) przeprasza Panią M. S. z K. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia poprzez opublikowanie nieprawdziwych informacji w artykule pt. „(...)”, opublikowanego w dzienniku (...) w dniu 27 czerwca 2014 r. Oświadczamy, że informacje zawarte w powyższym artykule, jakoby Pani M. S. była właścicielką klubu ze striptizem w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została skazana za czerpanie korzyści z nierządu, są całkowicie nieprawdziwe. Wyrażamy głębokie ubolewanie z powodu dokonanego naruszenia.” w dzienniku (...) w przypadku niewykonania przez pozwanego obowiązku, o którym mowa w punkcie 4 żądań pozwu, w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku;

h) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 30.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obliczonymi od dnia 15 lutego 2017 r. do dnia zapłaty, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

W uzasadnieniu powódka podała, że w dniu 27 czerwca 2014 r. w dzienniku „(...)” oraz w serwisie internetowym (...) .pl opublikowano artykuł pt. „(...)”, zawierający nieprawdziwe informacje na temat powódki, tj. iż jest właścicielką klubu ze striptizem ((...)) w K., była szantażowana przez sędziego łapówkarza oraz została oskarżona i skazana za czerpanie korzyści z nierządu, choć nigdy nie była właścicielką (...), ani w jakikolwiek sposób nie była zaangażowana w jego prowadzenie. Nigdy też nie postawiono jej zarzutów z tytułu czerpania korzyści z nierządu, nie była szantażowana przez sędziego łapówkarza, jak również nigdy nie została skazana za czerpanie korzyści z nierządu. Powódka podała także, że nigdy nie udzieliła pozwanemu nieprawdziwych informacji, ani nie wyraziła zgody na opublikowanie przez pozwanego takich nieprawdziwych informacji. Wyjaśniła, że rzeczywistości klub (...) prowadzony był przez jej męża, z którym pozostawała w separacji, i to właśnie mężowi postawiono zarzuty czerpanie korzyści z nierządu, ze skutkiem skazania za przestępstwo, zaś powódka zawiadomiła jedynie organy ścigania o propozycji korupcyjnej złożonej przez sędziego J. K.

(pozew – k. 2-40)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na pozew – k. 51-141)

W piśmie procesowym z dnia 20 października 2017 r. (data stempla pocztowego – k. 148) powódka cofnęła pozew w zakresie pkt. 1 żądania, tj. w zakresie żądania zobowiązania pozwanego do usunięcia z serwisu internetowego (...) .pl artykułu pt. „(...)” wraz z komentarzami oraz wszelkimi odesłaniami (linkami) do tego artykułu dostępnymi w serwisie (...) .pl, gdyż wcześniej pozwany usunął artykuł pt. „(...)” z serwisu (...) .pl.

(pismo z częściowym cofnięciem pozwu – k. 144-148)

Rozpoznając sprawę,

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jest wydawcą prasowym dziennika (...) oraz właścicielem serwisu internetowego (...) .pl.

(fakty bezsporne, potwierdzone informacjami powszechnie dostępnymi, w tym informacją KRS – k. 80-92)

Powódka z wykształcenia jest socjologiem, matką czwórki dzieci, pozostaje w separacji z mężem. Jest mieszkanką K., gdzie prowadzi działalność w postaci sklepu motocyklowego. Skontaktował się z nią redaktor P. P. z gazety (...), który następnie przyjechał do niej do domu wraz z fotografem i przeprowadził wywiad dotyczący sędziego Janusza Korzeniowskiego. Powódka udzieliła dziennikarzowi informacji, że jej mąż prowadził w K. klub ze striptizem, którego bywalcem był sędzia Janusz Korzeniowski, jak również, że mąż powódki został oskarżony i skazany za czerpanie korzyści z nierządu. Poinformowała też, że w związku z powyższym sędzia Janusz Korzeniowski zażądał łapówki od męża powódki obiecując w zamian korzystniejszy wyrok.

(zeznania powódki – k. 312-313)

W dniu 27 czerwca 2014 r. w dzienniku „(...)” oraz w serwisie internetowym (...) .pl opublikowany został artykuł pod tytułem „(...)” W artykule tym podano, że: „M. S. jest właścicielką klubu ze striptizem. Sędzia J. K. był w nim częstym gościem. Pewnego dnia właścicielka lokalu otrzymała wiadomość o tym, że jest oskarżona o czerpanie korzyści z nierządu. Gdy poszła do sędziego wyjaśnić sprawę, ten obiecał jej wyrok w zawieszeniu w zamian za 10 tys. zł.” W artykule podano również, że: „kobieta została skazana na wyrok w zawieszeniu, mimo braku jakichkolwiek dowodów na to, że w jej klubie uprawiano prostytucję.”

(wydruki opublikowanych artykułów – k. 10-14)

Artykuł ten wywołał negatywne konsekwencje w życiu publicznym powódki, naraził ją na utratę zaufania opinii publicznej, w szczególności dlatego, że powódka była kandydatką w wyborach parlamentarnych z listy (...). W związku z treściami opublikowanymi przez pozwanego zaczęła być określana przez niektóre osoby jako „burdelmama”.

(zeznania powódki – k. 312-313, zeznania świadków M. B., A. B. i N. S. – k. 160-162v.)

W dniu 1 października 2015 r. M. S. skierowała do redakcji (...) pismo (e-mail) zatytułowane „Sprostowanie w treści artykułu”. W wiadomości podała, że klub prowadził jej mąż, a nie ona, i że to mężowi postawiono odpowiednie zarzuty, a później przedstawiono propozycję 10 tysięcy złotych łapówki w zamian za odpowiedni wyrok. Wskazała również, że ubiegając się o mandat w wyborach parlamentarnych domaga się odpowiedniego sprostowania z uwagi na zarzuty kierowane przeciwko niej w oparciu o odpowiedni artykuł prasowy.

(wiadomość e-mail z 1 października 2015 r. – k. 16)

W dniu 29 października 2015 r. M. S. skierowała do redakcji (...) kolejne pismo, wskazując w nim, że nie ukazało się sprostowanie, którego żądała w poprzednim. Poinformowała, że przez nierzetelny i wypaczony artykuł doznała szeregu nieprzyjemności i upokorzeń. Zarzuciła redakcji niedbalstwo, brak profesjonalizmu i nierzetelność dziennikarską, zapowiadając, że w przypadku braku stosownej reakcji skieruje sprawę na drogę sądową.

(wiadomość e-mail z 29 października 2015 r. – k. 17)

W dniu 9 lutego 2017 r. M. S., działając przez pełnomocnika, skierowała do (...) Sp. z o.o. wezwanie do zaprzestania naruszeń dóbr osobistych i usunięcia ich skutków.

(wezwanie wraz z potwierdzeniem nadania i wydrukiem ze śledzenia przesyłek na potwierdzenie jego odbioru – k. 28-31)

Po złożeniu przez powódkę pozwu w niniejszej sprawie artykuł został przez pozwanego usunięty z odpowiedniego serwisu internetowego.

(bezsporne, oświadczenie o częściowym cofnięciu powództwa – k. 144 i n.)

Sąd Okręgowy ustalił wskazany stan faktyczny na podstawie przywołanych dowodów, na które złożyły się dokumenty prywatne, jak również inne środki dowodowe w postaci wydruków lub innych utrwałeń materiałów zamieszczonych na odpowiednich stronach internetowych, wreszcie zeznań powódki. W takim stanie rzeczy Sąd Okręgowy dokonał ustaleń faktycznych zgodnie z art. 244 i 245 oraz art. 299 i 309 Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.), z uwzględnieniem faktów powszechnie znanych oraz faktów, o których informacja jest powszechnie dostępna, wreszcie faktów przyznanych oraz bezspornych między stronami zgodnie z art. 228 i 229 oraz 230 k.p.c. Sąd oparł się także na zeznaniach świadków M. B., A. B. i N. S. co do skutków odpowiednich publikacji, w szczególności w odniesieniu do społecznego odbioru publikacji oraz wpływu na życie zawodowe i osobiste powódki. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka P. P. w zakresie w jakim twierdził on, że powódka udzieliła mu takich właśnie informacji, jakie zostały później opublikowane, jak również, że zgodziła się na opublikowanie takich właśnie informacji (zeznania świadka P. P. – k. 244-246), co wyjaśniono obszerniej w dalszej części uzasadnienia.

Poczyniwszy ustalenia faktyczne,

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo jest usprawiedliwione co do zasady i podlega uwzględnieniu w przeważającej większości zgłoszonych przez powódkę żądań. Powództwo podlegało umorzeniu w zakresie żądania zgłoszonego w pkt. 1 pozwu, tj. co do zobowiązania pozwanego do usunięcia odpowiednich treści z odpowiedniego serwisu internetowego, gdyż powódka skutecznie cofnęła w tym zakresie powództwo, z uwagi na usunięcie odpowiednich treści przez samego pozwanego. W związku z usunięciem tamtego materiału, bezprzedmiotowe stało się również żądanie natychmiastowego usunięcia

odpowiednich wyników z wyszukiwarek internetowych, w szczególności G. i B., a powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu. Powództwo podlegało również oddaleniu w zakresie zgłoszonych przez powódkę żądań upoważnienia powódki do opublikowania na koszt dłużnika stosownych oświadczeń w przypadku niewykonania przez pozwanego wyroku. W ocenie Sądu żądania te były przedwczesne, gdyż są właściwe dla postępowania egzekucyjnego. Powództwo podlegało także oddaleniu w zakresie żądania zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty zadośćuczynienia od czasu doręczenia pozwanemu wezwania, tj. od dnia 15 lutego 2017 r., gdyż w tamtym wezwaniu powódka oznaczyła termin 7 dni na zapłatę, zatem roszczenie w tym zakresie stało się wymagalne dopiero z dniem 22 lutego 2017 r.

Taki wynik procesu uzasadnia ocenę, że powódka nieznacznie tylko uległa pozwanemu, skoro oddalona część żądań dotyczyła świadczeń ubocznych (część odsetek ustawowych za opóźnienie) oraz żądań związanych z możliwą egzekucją wyroku, które to żądania były nieistotne dla wartości przedmiotu sporu, w zakresie której powódka jest stroną zupełnie wygraną. Z tej przyczyny pozwany powinien zwrócić powódce całość kosztów procesu w rozumieniu ustawy.

Przedstawiony wywód opiera się na niżej wyjaśnionej podstawie prawnej, w szczególności na niżej przytoczonych przepisach prawa oraz ich wykładni.

Zgodnie z art. 23 Kodeksu cywilnego (k.c.), dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie z art. 24 k.c., ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne; w razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Ujęcie dobra osobistego człowieka w postaci czci przedstawione zostało w orzecznictwie i literaturze w dwóch aspektach. W ujęciu wewnętrznym cześć człowieka, jego godność osobista, to poczucie własnej wartości, które może zostać naruszone poprzez skierowanie do niego wypowiedzi lub zachowania obraźliwego. W ujęciu zewnętrznym cześć to dobre imię, reputacja i oczekiwanie szacunku ze strony innych ludzi. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że naruszenie czci polega w szczególności na przypisaniu osobie cech lub właściwości, które mogą ją poniżyć w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1971 r., II CR 455/71, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1980 r., IV CR 182/90). Kryterium oceny, czy nastąpiło naruszenie, ma charakter obiektywny; chodzi o reakcję, jaką wywołuje w społeczeństwie zdarzenie stanowiące podstawę żądania ochrony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2004 r., V CK 69/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2004 r. I CK 636/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2001 r., V CKN 195/01). Nie może być miarodajny wyłącznie stan uczuć oraz miara indywidualnej wrażliwości powoda, lecz także kontekst społeczny, a zwłaszcza odbiór kwestionowanych słów w środowisku, w którym je wypowiedziano (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1989 r., I CR 143/89, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 33/97). Zgodnie podkreśla się, że wprawdzie ochrona czci człowieka znajduje normatywną podstawę w art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Konstytucja), art. 23 k.c., jak też w odpowiednich normach prawa karnego, jednak nie stanowi wartości absolutnej. Jednym z determinantów granic ochrony będzie wolność wypowiedzi, mająca umocowanie w art. 54 Konstytucji, jak też art. 10 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wartości. Podkreśla się, że prawo do ochrony czci i wolności słowa są równorzędne, żadnemu nie przysługuje pierwszeństwo, a w ramach publicznych debat przyjmuje się również możliwość kierowania bardziej intensywnej krytyki pod adresem osób publicznych (uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 18 lutego 2005 r., III CZP 53/04). Ocenie podlega całość wypowiedzi, a nie tylko wybrane fragmenty (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., V CK 868/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2005 r., I CK 346/04), przy ocenie należy uwzględnić również kontekst sytuacyjny, w którym zostały wypowiedziane słowa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00).

W odniesieniu do pojęcia czci człowieka wyróżnia się jej dwie strony – stronę wewnętrzną, nazywaną godnością osobistą, obejmującą wyobrażenie człowieka o własnej wartości oraz oczekiwanie szacunku ze strony innych ludzi, jak też stronę zewnętrzną, oznaczającą dobrą sławę, dobrą opinię innych ludzi, szacunek, którym obdarza daną osobę otoczenie. Do naruszenia czci osoby może zasadniczo dojść przez wypowiedzi. Naruszenie czci może nastąpić przez zarzucenie niewłaściwego postępowania w życiu zawodowym oraz w innych sferach życia, naruszających dobre imię danej osoby i mogące narazić ją na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

Naruszenie dobrego imienia następuje zwykle przez skierowanie do osób trzecich przekazu bezpodstawnie pomawiającego osobę pokrzywdzoną o działania, których taka osoba nie podejmowała, przypisanie jej cech, których ona nie posiada, lub też przyjmowanie postawy, której nie prezentowała, zawsze w wymiarze pejoratywnym w obiektywnym odbiorze, czyli ze skutkiem, który polegać może na obniżeniu zaufania pomówionej osoby w opinii społecznej, potrzebnego do prowadzenia określonej aktywności życiowej, w tym również zawodowej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 stycznia 2020 r. V ACa 378/19).

Przy ocenie naruszenia dobrego imienia należy uwzględniać nie tylko znaczenie użytych słów, ale również cały kontekst sytuacyjny oraz jego społeczny odbiór oceniany według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych. O zniesławiającym charakterze wypowiedzi nie decyduje jej skutek w postaci reakcji społeczeństwa, a właściwie osób z otoczenia pokrzywdzonego, wyrażającej się zmianą nastawienia do niego. Chodzi wyłącznie o opinię społeczną znajdującą wyraz w poglądach ludzi rozsądnie i uczciwie myślących. Należy zatem badać każdorazowo, czy określona wypowiedź mogła nie tylko u adresata, ale u przeciętnego, rozsądnie zachowującego się człowieka wywołać negatywne oceny i odczucia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2019 r. V ACa 539/18).

Warunkiem udzielenia ochrony przed działaniami naruszającymi dobra osobiste jest bezprawność działań. Przez bezprawność rozumie się każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, porządkiem prawnym, a nawet zasadami współżycia społecznego. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 19 października 1989 r. (II CR 419/89, OSP z 1990, Nr 11-12, poz. 377) stwierdził, że za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności je usprawiedliwiających. Do takich okoliczności zaliczył: działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy (1), wykonywanie prawa podmiotowego (2), zgodę pokrzywdzonego (3), wreszcie działanie w obronie uzasadnionego interesu.

Pojęcie bezprawności oznacza ujemną ocenę zachowania, opartą przede wszystkim na sprzeczności tego zachowania z szeroko pojętym porządkiem prawnym, a więc na sprzeczności z obowiązującymi przepisami ustawy, bądź regułami wynikającymi z zasad współżycia społecznego. Bezprawność stanowi kwalifikację przedmiotową czynu, ujmując zachowanie jako obiektywnie nieprawidłowe i abstrahując od elementu zawinienia. Przy ustaleniu bezprawności rozważa stosunek konkretnego zachowania względem obowiązujących reguł postępowania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 lipca 2013 r. I ACa 42/13).

W nauce prawa podkreśla się, że wypowiedź zniesławiająca, zawierająca informacje fałszywe, jest bezprawna. (E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2021, Legalis). Podanie informacji nieprawdziwej nie jest usprawiedliwione działaniem w obronie interesu społecznego, ponieważ w interesie tym leży uzyskanie informacji rzetelnych, tj. zgodnych z rzeczywistym przebiegiem zdarzeń. Zgodnie z art. 6 Prawa prasowego, prasa jest zobowiązana do prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk. Nie ulega wątpliwości, że poinformowanie opinii publicznej, iż powód odjechał z miejsca wypadku nie czekając na wyjęcie ofiary z wraku pojazdu, naruszyło dobre imię powoda (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2019 r. V ACa 346/18).

Od zasady, że podanie negatywnych i nieprawdziwych informacji o osobie jest bezprawne, judykatura dopuściła wyjątek w odniesieniu do działalności środków społecznego przekazu. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005 r. (III CZP 53/04, OSN 2005, Nr 7–8, poz. 114), kończącej kilkuletni proces kształtowania się poglądu Sądu Najwyższego w tej sprawie, stwierdzono, że „wykazanie przez dziennikarza, że przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów prasowych działał w obronie społecznie uzasadnionego interesu oraz wypełnił obowiązek zachowania

szczególnej staranności i rzetelności, uchyla bezprawność działania dziennikarza”, niemniej, jeżeli opublikowany materiał okaże się nieprawdziwy, dziennikarz zobowiązany jest do jego odwołania”.

Ocena poziomu staranności i rzetelności dziennikarskiej powinna być dokonywana według stanu na chwilę publikacji materiału prasowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 grudnia 2019 r. I ACa 657/18).

Zgodnie z art. 448 zdanie pierwsze k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Rolą zadośćuczynienia jest złagodzenie doznanej, niewymiernej krzywdy poprzez wypłacenie sumy nie nadmiernej, lecz w stosunku do tej krzywdy odpowiedniej. Ustalenie jej wysokości powinno być dokonane w ramach rozsądnych granic, odpowiadających aktualnym warunkom i sytuacji majątkowej społeczeństwa, przy uwzględnieniu jednak, że wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 listopada 2020 r. V ACa 448/20).

Odnosząc powyższe normy do stanu faktycznego w sprawie należy uznać, że opublikowane przez pozwanego artykuły niewątpliwie naruszyły cześć, dobre imię i godność powódki. W szczególności przedstawiły ją w negatywnym świetle, przypisując działalność związaną z nierządem i striptizem, co w opinii publicznej niewątpliwie ma negatywny wydźwięk.

Pozwany nie dowiódł, zgodnie z art. 6 k.c., aby autor publikacji dochował należytej staranności oraz rzetelności przy pozyskiwaniu i publikowaniu odpowiednich informacji. Świadek P. P. twierdził, że opierał się ściśle na zapisie informacji sporządzonym podczas rozmowy z powódką (zeznania świadka – k. 244-246). Pozwany nie przedstawił jednak żadnych dowodów, potwierdzających utrwalenie wypowiedzi powódki o takiej właśnie treści, jaką zamieszczono w odpowiedniej publikacji. W szczególności nie przedstawił odpowiedniego nagrania dźwiękowego lub stenogramu, czy choćby odpowiednich notatek odręcznych. Nie dowiódł też, aby opublikowane informacje o powódce pozyskał z jakichkolwiek innych wiarygodnych źródeł. Niezasadne są zarzuty pozwanego, jakoby publikacja miała uzasadniony cel społeczny i aby przez to była usprawiedliwiona, gdyż tylko w przypadku podania informacji prawdziwej lub uzyskanej z wiarygodnego źródła można byłoby rozważać działanie prasy w interesie społecznym. Zeznania powódki, potwierdzające, że przedstawiła dziennikarzowi fakty dotyczące nie własnego zachowania, a działalności męża, są wiarygodne i zgodne z zasadami rozsądnej oceny dowodów. W okolicznościach faktycznych sprawy brak przecież jakiegokolwiek przesłanki do przypuszczenia, aby powódka oczekiwała opublikowania zniesławiających wiadomości na swój temat, w szczególności aby w tym celu w rozmowie z dziennikarzem przypisywała sobie karalność w związku z łapówkarstwem oraz innymi działaniami wątpliwymi moralnie.

Mając na uwadze ustalenia faktyczne oraz wyjaśnione normy prawne, popierane powództwo podlegało uwzględnieniu zarówno co do nakazania pozwanemu opublikowania odpowiednich oświadczeń w celu usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych, jak również co do nakazania zapłaty zadośćuczynienia w żądanej wysokości. Suma żadanego zadośćuczynienia jest w ustalonych okolicznościach oczywiście niewygórowana. Odpowiednie odsetki na podstawie art. 481 § 2 k.c. podlegały zasądzeniu od dnia, w którym upływał termin spełnienia świadczenia wskazany pozwanemu w odpowiednim wezwaniu, co objaśniono we wcześniejszej części uzasadnienia.

Nieusprawiedliwione były natomiast niektóre z żądań co do warunków technicznych, jakie według powódki miałyby spełniać publikowane przez pozwanego oświadczenie w odpowiednim serwisie na jego stronie głównej. Niezasadne było w szczególności żądanie, ażeby ramy powierzchniowe odpowiedniego oświadczenia zostały wymierzone przez wskaźniki punktowej wielkości czcionki i tzw. rozdzielczości ekranu. Strony internetowe są przecież wyświetlane na różnych nośnikach cyfrowych mających dostęp do internetu, począwszy od nowoczesnych telefonów komórkowych (rozmiar przeciętnego ekranu od 4 do 6 cali), poprzez ekrany monitorów komputerowych (rozmiar przeciętnego ekranu od 15 do 20 cali), wreszcie telewizorów z wbudowanym oprogramowaniem albo połączonych z urządzeniami zewnętrznymi, umożliwiającymi przeglądanie internetu (rozmiary zaczynają się od kilku lub kilkunastu cali do

rozmiarów przekraczających 60 cali). Poszczególne ekrany mają również różną rozdzielczość. W związku z tym dwa urządzenia odbiorcze, pomimo zastosowania tej samej czcionki przy redagowaniu, mogą mieć wyższy lub niższy wymiar wyświetlanego obrazu na różnych odbiornikach. Z tej przyczyny zarządca strony internetowej nie ma także wpływu na to, jaki rozmiar w pikselach osiągnie odpowiednia publikacja na konkretnym urządzeniu odbiorczym, na co zwracano już uwagę w orzecznictwie sądów powszechnych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 października 2016 r., VI ACa 262/16). Z powszechnie dostępnych informacji wynika, że przeciętny ekran telefonu komórkowego ma rozdzielczość 1280 x 720 pikseli. W takim razie, uwzględnienie żądanych przez powódkę rozmiarów przeprosin (780 x 434 pikseli) oznaczałoby, że odpowiednie przeprosiny zajmowałyby większą część ekranu. Dlatego Sąd Okręgowy ograniczył udzielenie powódce ochrony w tym zakresie do oznaczenia odpowiedniej części wyświetlanej strony, jaką powinny zajmować odpowiednie przeprosiny (1/10 część).

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w zakresie żadanego upoważnienia powódki do opublikowania odpowiednich oświadczeń na koszt pozwanego, w przypadku, gdyby po uprawomocnieniu się wyroku pozwany nie wykonał prawidłowo odpowiedniej publikacji. Udzielenie powódce żadanego upoważnienia byłoby przedwczesne w obecnym stadium postępowania. Obowiązek usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych, polegający na złożeniu przez dłużnika oświadczenia odpowiedniej treści w formie ogłoszenia, podlega egzekucji na podstawie art. 1049 k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 23/06). Również w wypadku, gdy świadczenie polega na opublikowaniu w internecie tekstu przeprosin, nie zaś ich odczytaniu albo podpisaniu bezpośrednio przez dłużnika, przy egzekucji takiego świadczenia stosuje się art. 1049 k.p.c., nie zaś art. 1050 k.p.c. Takie świadczenie ma charakter zastępowalny. Nieuprawniony jest natomiast pogląd, dopuszczający możliwość uwzględnienia żądania o upoważnienie powoda do zastępczego wykonania tego rodzaju świadczenia w wyroku uwzględniającym powództwo na podstawie art. 24 k.c. Gdyby taki wniosek miał wynikać z art. 1049 k.p.c., przepis ten straciłby swoje znaczenie. Egzekucja takiego świadczenia nie byłaby potrzebna, ucierpiałby także interes dłużników, który został uwzględniony w kolejności czynności przewidzianych w powołanym przepisie, zanim bowiem właściwy sąd rejonowy upoważni wierzyciela do zastępczego wykonania świadczenia, ma obowiązek wyznaczyć dłużnikowi termin na dobrowolne spełnienie świadczenia, które musi być wykonalne nie tylko w dacie skierowania przez wierzyciela wniosku o przeprowadzenie egzekucji z art. 1049 k.p.c., ale już w momencie wystąpienia przez wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi zobowiązującego dłużnika do wykonania czynności zastępowalnej. Upoważnienie udzielane na podstawie art. 480 k.c. zawsze dotyczy świadczenia wymagalnego, zaś świadczenie z art. 24 k.c. polegające na opublikowaniu w prasie tekstu przeprosin jest jeszcze niewymagalne w dacie wydania wyroku uwzględniającego powództwo. Dopiero upływ terminu wyznaczonego na dobrowolne spełnienie świadczenia przez dłużnika może spowodować, że stanie się ono wymagalne, umożliwiając wierzycielowi uzyskanie klauzuli wykonalności oraz wystąpienie do właściwego sądu rejonowego o przeprowadzenie egzekucji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2013 r., I ACa 1335/12).

Według przytoczonych orzeczeń oraz przepisów prawa, w przypadku, gdyby pozwany nie opublikował oświadczenia w odpowiednich serwisach, powódce będzie przysługiwać prawo do złożenia do właściwego organu egzekucyjnego (sąd rejonowy) wniosku co do odpowiedniego upoważnienia. Wskutek wniosku właściwy organ w pierwszej kolejności wezwie dłużnika (pозwanego) do wykonania określonego obowiązku (opublikowania oświadczenia) w określonym terminie, zaś po jego bezskutecznym upływie upoważni do tego powódkę.

Zgodnie z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł w wyroku o kosztach postępowania w sprawie, zasądając od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 i 100 zdanie drugie k.p.c.

Takie rozstrzygnięcie jest uzasadnione, albowiem powódka uległa pozwanemu tylko co do nieznaczącej części swego żądania, skoro niezasadność żądań ograniczała się tylko do zagadnień redakcyjnych w zakresie treści i formy przeprosin, wreszcie do zagadnienia, należącego w istocie do przedmiotu ewentualnego postępowania egzekucyjnego, co nie zmienia faktu zupełnej wygranej powódki co do samej zasady, jak również co do całego żądania zapłaty, wyznaczającego wartość przedmiotu sporu.

Na zasądzoną tytułem zwrotu kosztów sumę 11 346 zł złożyły się:

- a) kwota 2 100 zł tytułem zwrotu kosztów, stanowiących uiszczoną przez powódkę opłatę od pozwu;
- b) kwota 8 640 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, stanowiących dwukrotność stawki minimalnej wynagrodzenia pełnomocnika procesowego ustanowionego w osobie radcy prawnego,

w tym:

- kwota 1 440 zł tytułem wynagrodzenia z zakresu żądania ochrony dóbr osobistych,
- kwota 7 200 zł tytułem wynagrodzenia z zakresu żądania zapłaty;

c) kwotę 589 zł tytułem zwrotu kosztów, stanowiących wydatki pełnomocnika powódki;

d) kwotę 17 zł tytułem zwrotu kosztów, stanowiących uiszczoną opłatę skarbową od pełnomocnictwa procesowego.

Wnioskowane przez powódkę przyznanie zwrotu kosztów odpowiedniego wynagrodzenia w wysokości podwójnej stawki minimalnej było uzasadnione nakładem pracy odpowiednim do poziomu zawichości zagadnień prawnych oraz długotrwałości postępowania, zaś podstawa faktyczna wnioskowanego zwrotu odpowiednich wydatków została udokumentowana (pismo pełnomocnika powoda z załącznikami – k. 206-210).

Z tych wszystkich przyczyn oraz na podstawie przytoczonych przepisów prawa Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

(...)

1. (...)

a) (...)

b) (...)

2. (...)

a) (...)

b) (...)

3. (...)

(...)

(...)